

Література:

1. Бархударов Л. С. Язык и перевод. М.: Изд-во международные отношения, 1975. 237 с.
2. Кіщенко Ю. В. Чинники, які впливають на процес перекладу тексту / Кіщенко Ю. Наукові записки Херсонського державного університету. Сер.: Філологічна. 2009. Вип. 11. С. 46-50.
3. Паламар Л. М. Лінгводидактичні основи формування україномовної особистості / Паламар Л. Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 1997. 235 с.

ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ КІНОПЕРЕКЛАДІВ (АНГЛІЙСЬКА-УКРАЇНСЬКА МОВИ, СУБТИТРУВАННЯ)

О. А. Дюндик

кандидат філологічних наук, старший викладач

Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Кінопереклад є синкретичним жанром, що перебуває на межі усного та письмового перекладу. Одним з різновидів його є субтитрування – надання письмового перекладу реплік (зазвичай внизу екрана) зі збереженням оригінального звукового ряду. Важливим у цьому типі кіноперекладу є як орієнтація на звукову та візуальну складову кіноряду так і ретельний добір мовних засобів, стилістична відповідність оригінальному тексту, зрозумілість тексту для глядача. Стилiстичну гармонію у перекладі створює з-поміж іншого і вдалий добір лексики. У цьому дослідженні увагу зосереджено на таких лексичних особливостях кіноперекладу: переклад стійких виразів і фразеологізмів, безеквівалентної лексики, власних назв, відтворення стилістично зниженої лексики, сленгу. Збереження індивідуальності персонажів за допомогою лексичних засобів. Аналіз оригінальних та перекладених українською мовою субтитрів до британського фільму «45 років» режисера Ендрю Гейга демонструє ряд закономірностей і стратегій у доборі лексики, до яких вдається кіноперекладач, щоб максимально наблизити перекладений текст до правил та норм української мови. Часто сталі вирази і словосполучення перекладають максимально відтворюючи їхнє значення, однак не використовують сталих виразів чи фразеологізмів в українській мові. Наприклад: «*And I'm really **over the moon** for both of you.* / **Я невимовно** рада за вас обох». Сталий вираз «*be over the moon*» – бути дуже задоволеним (Cambridge dictionary) перекладено прислівником «невимовно». Або «*I've got the twins waking me up **at the crack of dawn**.* / Мене сьогодні **рано-ранісінько** збудили близнюки». Сталий вираз «*at the crack of dawn*», що має значення дуже рано, на світанку (Cambridge dictionary) перекладено за допомогою прислівника «рано-ранісінько». Текст перекладу при цьому втрачає певну образність, але глядач сприймає його як

власне український. Або ж, переклад сленгових одиниць, які теж часто передають нормативною лексикою: «*Or think it's a bit **naff** to have the same song we had at our wedding?* / *Можє, це **несмак** – вибрати ту саму пісню, що й на весіллі?*». Ці та інші стратегії у доборі лексики під час перекладу кіно, часто виправдані несиметричністю лексичної системи англійської та української мов, прагненням створити текст за законами української мови, потребою у скороченні тексту перекладу.

Література:

1. Добровольська А. Ю., Сегін Л. В. Особливості функціонування сленгу в американському кіно тексті (на матеріалі серіалу «Теорія великого вибуху») // *Вісник студентського наукового товариства Донецького національного університету*. 2016. Вип. 8. С. 117–120.
2. Дубовий К. В. Помилки і втрати у закадровому перекладі художнього фільму // *Філологічні трактати*. 2015. Т.7, №3. С.33–38.
3. Лукьянова Т. Г. Переклад-посередник та його роль у кіно перекладі // *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна*. 2016. Вип. 83. С. 183–188.
4. Софієнко І. В. Переклад кінокомедій українською: крізь терни до сміху// *Мовні і концептуальні картини світу*. 2013. Вип. 46(4). С. 42–49. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46\(4\)__8](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2013_46(4)__8) (дата звернення: 21:02.2019)
5. Софієнко І. В. Становлення кіно-перекладу в Україні // *Мовні і концептуальні картини світу*. 2014. Вип. 50(2). С. 401–405. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2014_50\(2\)__59](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2014_50(2)__59) (дата звернення: 21:02.2019)
6. Софієнко І. В. Відтворення мовленнєвих портретів іноземців в українських перекладах кінофільмів // *Мовні і концептуальні картини світу*. 2015. Вип. 2. С. 238–245. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Mikks_2015_2_26 (дата звернення: 21:02.2019)
7. Pérez-González, L. (2017). *Audiovisual translation: Theories, methods and issues*. London: Routledge Taylor & Francis Group.
8. Zatlin, P., & Cheng, Z. (2008). *Theatrical translation and film adaptation: A practitioners view*. Shanghai: Shanghai Foreign Language Education Press.